

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

**Stocksundsskolan
Skola och Fritids
2018/2019**

Innehållsförteckning

Vår Vision

Vår värdegrund

Till dig som elev

Till dig som vårdnadshavare

Syfte och mål

Syfte

Mål

Ansvarsfördelning

Processbeskrivning

Kartläggning och nuläge 2017/2018

Åtgärder 2018/2019

Förbättringsområden 2018/2019

De sju diskrimineringsgrunderna

Målområden 2018/2019

Att förebygga

Skolnivå

Klassnivå

Individnivå

Att upptäcka

Handlingsplan vid kränkning av elev

Handlingsplan vid vuxens kränkande av elev

Handlingsplan vid övriga händelser

Utbilda

Informera

Lagar och regleringar

Stöd och hjälpinstanser

Vår Vision

Vår vision är att tillsammans skapa en skola där elever och vuxna uppmuntras till att VILJA, VÅGA och VÄXA. För att nå dit krävs ett arbete som genomsyras av Stocksundsskolans gemensamt utarbetade värdegrund.

Vår värdegrund

- Alla är lika mycket värda.
- Vi respekterar varandra.
- Ingen ska känna sig utanför.
- Vi är snälla och hjälpsamma mot varandra.
- Vi talar vänligt till varandra.

Till dig som elev

Den viktigaste förutsättningen för att du ska våga och vilja växa, samt få en så bra inlärning som möjligt, är att du ska känna dig trygg och må bra. Vi har nolltolerans mot allt utanförskap och kränkande behandling och agerar direkt. Om du upplever att du eller någon annan är utsatt, kontakta då genast någon vuxen som du känner förtroende för.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någon annans barns blir utsatt på skolan ber vi dig omgående kontakta skolans personal. Personalen kommer då att gå vidare med ärendet enligt skolans likabehandlingsplan.

Syfte och mål

Syfte

Syftet med likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling är att främja elevers lika rättigheter. Den ska även förebygga och aktivt motverka alla former av trakasserier och kränkande behandling så att alla får samma förutsättningar att leva upp till skolans värdegrund VILJA, VÅGA, VÄXA.

Mål

Varje elev och all personal ska känna en trygghet och gemenskap. Alla eventuella tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas.

Varje elev, vårdnadshavare och skolans personal ska känna en trygghet och säkerhet i hur vi arbetar aktivt med vår likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Ansvarsfördelning

Rektor är ytterst ansvarig att förebygga och åtgärda alla former av kränkningar. Det är personalens skyldighet att både förebygga och arbeta med skolans värdegrund samt ingripa vid misstänkta trakasserier eller kränkande behandling samt vara väl insatta i likabehandlingsplanen, konsekvensstegen och trygghetsteamets arbete. Trygghetsteamet ansvarar för att ett aktivt arbete bedrivs mot kränkningar mellan elever på skolan. EFE (elever för elever), är en elevorganisation som arbetar främjande i den mening att skapa en vi-känsla på skolan genom olika typer av aktiviteter.

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem. Trygghetsteamet är en personalstyrd organisation som arbetar förebyggande. Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer.

Processbeskrivning

För att ta fram en likabehandlingsplan som uppfyller de krav lagarna ställer, gör vi på skolan två enkätundersökningar per läsår vilka är utformade av trygghetsteamet. Arbetet görs på följande sätt.

- En mindre kartläggning sker v.46. Klassläraren ansvarar för sammanställning av resultatet som sedan återkopplas till trygghetsteamet. Syftet med kartläggningen v.46 är till för att lärarna snabbt ska fånga upp oro, rädsla eller kränkningar bland eleverna.
- En mera grundlig undersökning görs varje år i april med hjälp av en mer omfattande enkät. Trygghetsteamet sammanställer och jämför tidigare resultat som ligger till grund för skolans likabehandlingsplan. Resultaten diskuteras och förslag på åtgärder tas fram av Trygghetsteamet och EFE-elever tillsammans med skolledningen.
- Utöver dessa lägesenkäter görs även en utvärdering för all skolpersonal i slutet av maj. Varje arbetslag arbetar då fram olika förslag på åtgärder som sedan sammanställs i Trygghetsteamet.

Kartläggning 2017/2018

Med enkätundersökningen vill vi belysa hur våra elever har det på skolan.

Vad visade kartläggningen? Stocksundsskolan har ca 500 elever. Av dessa svarade 396 på elevenkäten.

Överlag trivs våra elever mycket bra på skolan.

Följande områden visade sig vara mindre trygga:

Framförallt fotbollsplanen och omklädningsrummen, även kapprummen och pingisrummet nämns av några elever som otrygga platser. Fotbollsplanen är den plats som dominerar i elevernas svar kring osäkra platser. Mer elever i åk 4-6 än i åk F-3 upplever fotbollsplanen som en otrygg plats.

Största orsaken till konflikter på fotbollsplanen är att eleverna själva ändrar reglerna allt eftersom.

Där skolans elever kände sig trygga och sedda var i klassrummen, matsalen och på fritids.

Att fokusera inför 18/19, vilket även lyfts på elevråd i åk 4-6, är detta med ”nätetik”. Vissa elever nämner att sociala medier är en källa där kränkningar förekommer, främst nämns Snapchat av eleverna.

Åtgärder 2018/2019

Likabehandlingsplanens utvärdering i maj 2018 ligger till grund för kommande åtgärder:

Likabehandlingsplanen ska genomsyra skolans dagliga arbete. Målet är att all personal ska vara väl införstådda i planen samt veta exakt hur planen ska följas.

Vi fortsätter att arbeta med Trygghet och omtanke-temat de första veckorna i augusti eftersom detta har gett väldigt bra resultat. Åk F- 3 fortsätter sin fadderverksamhet för att skapa trygghet för våra yngre elever. Under oktober månad genomförs våra s k HEJ-veckor där EFE är involverad och drar i detta arbete. Knutet till detta kommer man också i klasser att diskutera och titta på filmer om kränkningar, bemötande etc.

Det som framkommit enligt ny forskning för att minska kränkningar, är engagerad personal och att skolan arbetar utifrån varje specifik händelse, istället för att arbeta med program såsom Friends- och Farstamodellen m.m. Ett starkt elevhälsoteam och trygghetsteam har visat sig vara väldigt effektivt för elevernas välbefinnande.

Trygghetsteamet har en representant från varje enhet på skolan och från flera olika professioner. Teamet arbetar systematiskt med varje fall där det finns en tydlig återkoppling samt uppföljning och avslut. Varje enskilt ärende dokumenteras noggrant.

Inom vissa områden på skolgården och i kapprummen har det skett en förbättring sedan förra undersökningen.

Pedagoger har möjlighet att boka tid varje vecka för konsultation hos trygghetsteamet. Det kommer även att finnas möjlighet för Drop In för att få snabb återkoppling vid akuta ärenden.

För att ytterligare förstärka vi-känslan på skolan erbjuder fritids en styrd lek varje lunchrast där rastvärderna bär en rosa väst för att synliggöra vem som ansvarar för dagens aktivitet. Dessa rastlekar kommer att fortgå under hela läsåret.

Förebyggande ser vi stora vinster med den gemensamma Vässaröresan för åk 4. Pedagogerna arbetar extra intensivt för att skapa en ännu starkare vi-känsla i fyrororna under det första halvåret. Varje klass arbetar även med gruppstärkande övningar och med skolans värdegrund. Kuratorn är med i 4-ornas arbetslag och har individuella samtal med alla elever i åk 4 för att få en så bra överblick som möjligt. Syftet är att bygga förtroende och fånga upp eventuella nyanser, beteenden och känslor hos eleverna.

Under hösten har vi också på våra fritidshem arbetat mycket med Fair play kopplat till fotbollen då vi ser, vilket också enkäterna visar, att fotbollsplanen upplevs som en otrygg plats för vissa. Genom arbetet med Fair play lyfts frågor om vad som är ett schysst spel, bemötande gentemot varandra etc.

Förbättringsområden

För att öka tryggheten på fotbollsplanen har vi nu ökat antalet rastvakter på fotbollsplanen och minskat antalet på skolgården där det framkom av enkäten att elever inte känner sig utsatta i samma utsträckning. Alla rastvakter bär gula västar så alla barn lätt kan se vem de kan vända sig till. Vi har också i höst börjat arbeta med Fair play.

Regler som gäller på skolgården och fotbollsplanen måste tydliggöras och klassläraren har ansvar att regelbundet gå igenom dem med eleverna. Klasslärare ska stämma av regelbundet hur stämningen varit på skolgården och fotbollsplanen.

För att minska otryggheten i omklädningsrummen för lågstadiet kommer det alltid finnas en vuxen tillgänglig. För klasser på mellanstadiet där behov så finns ser vi till att det även där finns vuxna i omklädningsrummen.

För att trygga elevernas vistelse i kapprummen öppnas dörrarna till skolan kl. 08.00 varje dag. Dessutom kommer resurspedagogerna i möjligaste mån att finnas närvarande innan och efter alla raster.

Kuratorn och skolsköterskan kommer att arbeta förebyggande med alla 5:or och 6:or i mindre grupper där alla får tillfälle att komma till tals. Aktuella teman tas upp utifrån skolans värdegrund.

För att stävja oro bland skolans äldre elever har ett samarbete mellan kommunens skolor, ungt fokus och fältteamet inletts.

De sju diskrimineringsgrunderna

Definitioner:

Negativ (kränkande) behandling av individer/grupper utifrån:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsidentitet och könsuttryck
- Ålder

Mobbning

- Mobbning innebär att en eller flera personer utsätts systematiskt och återkommande för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kränkningar

- Fysiska (slag, knuffar, rycka någon i håret eller fälla krokben)
- Verbalt och liknande beteende såsom minspel som har sin grund i att någon är annorlunda, har en viss hårfärg, är en ”plugghäst”, blir hotad eller kallas hora/bög.
- Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning)
- Text/bildmeddelande (klotter, teckningar, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Trakasserier

- Uppträdande som kränker personens värdighet och som har samband med
- Kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning samt funktionsnedsättning.

Sexuella trakasserier

- Grundar sig på kön eller anspelar på sexualitet
- Motvilja eller förakt för homo- bi eller transsexuella personer och sexuella minoriteter.

Rasism

- Bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper (förtrycka, utnyttja eller kontrollera). Ett uttryck för detta är främlingsfientlighet som innebär motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella, etniska eller beteendemässigt karaktäristiska drag.

Målområden utifrån diskrimineringsgrunderna

Religion och andra trosuppfattningar

Mål: Att eleverna visar respekt och förståelse för olika trosuppfattningar.

Metoder att nå målen:

Inom de samhällsorienterade ämnena bedriver vi ett arbete för att lyfta fram frågor kring religiös uppfattning. Genomgående i alla årskurser pratar vi om högtider, inom kristendomen såväl som i andra religioner. Eleverna får utveckla kunskap om människors olika tro och tillhörande attribut. Vi som pedagoger gör elever medvetna om den starka identitet en religion kan medföra, för en själv och andra. Viktigt är att även lyfta fram ateister. Det viktigaste är att skapa en förståelse för alla åsikter. Här integreras fritids med temadagar eller veckor. Under samlingar och samtal vid olika tillfällen på fritids, tas ämnen kring religion och kulturer upp på ett naturligt sätt. Till exempel i samband med att elever gjort resor till olika länder eller när någon varit ledig för att fira en religiös högtid.

Kön/jämställdhet

Mål: Alla på skolan arbetar efter ett jämlikt förhållningssätt gentemot alla människor oavsett kön eller sexuell läggning.

Metoder att nå målet:

I de yngre åldrarna ligger fokus på relationer, familjen och dess olika sammansättningar och genus. I de äldre åldrarna ligger fokus på att förstå sig själv och andra. Vi har ett genomgående genustänkande på skolan. Pedagogerna måste lyfta fram alla barn; Se barnen som individer, inte pojkar och flickor samt arbeta med elevers självkänsla. Se barn som barn med olika egenskaper och inte som pojke eller flicka. Se till att vi gör könsneutrala grupper där lärarna drar namnstickor och uppmuntrar eleverna att pröva olika aktiviteter. På fritids har varje pedagog ansvar över att erbjuda aktiviteter som tilltalar alla individer inom framförallt sitt eget ansvarsområde. Utmaningen för alla pedagoger ligger i att få eleverna till att våga pröva olika aktiviteter och i vissa fall försöka styra in dem på sådant de automatiskt inte själva skulle välja. Fritids har avsatt tid till pedagogiska diskussioner på sina möten, kring bland annat genus.

Etnisk tillhörighet

Mål: Att öka elevernas förståelse för det som verkar annorlunda men också belysa de likheter som finns oavsett etnisk härkomst. Eleverna skall tillägna sig en större kunskap i olika etniska kulturer samt reflektera kring främlingsfientlighet.

Metoder att nå målet:

Diskussioner förekommer inom ämnet So i skola och fritidshem i samband med nyhetsbevakning kring rasism och främlingsfientlighet. Vi gör värderingsövningar kring ämnet med jämna mellanrum. Vi diskuterar hur det känns att komma hit till Sverige från ett annat land samt det faktum att många i Sverige har vårdnadshavare som kommer från ett annat land. Vi uppmärksammar och arbetar med FN-dagen och diskuterar hur eleverna upplevt kulturen i de länder de besökt. Vi har ett fokus på likheter men också allas rätt att vara olika.

Funktionshinder

Mål: Alla elever på skolan ska få en förståelse för vad det innebär att ha ett funktionshinder, både synligt och osynligt. Alla ska kunna delta i skolans och fritidshemmets aktiviteter efter sin förmåga.

Metoder att nå målet:

Vi skapar förutsättningar för att alla ska kunna delta efter sin aktiva förmåga. Genom samtal och diskussioner betonar vi individens lika värde oavsett funktionshinder. Vi understryker att vi har olika behov av hjälpmedel för att nå samma mål. Genom praktiska övningar på lektionerna får barnen insikt i hur det kan vara att ha ett funktionshinder. Vi planerar in handikappidrott under två veckor på idrotten. Tema "kroppen" i åk 2 och åk 5.

Könsidentitet och könsuttryck

Mål: Alla på skolan arbetar för ett jämlikt förhållningssätt gentemot alla oavsett sexuell läggning. Alla elever får en större medvetenhet om olika sexuella läggningar.

Metoder att nå målet:

I de yngre åldrarna ligger fokus på familjen och dess olika sammansättningar. Bland de äldre

eleverna ligger fokus på att förstå sig själv i relation till andra. Vi arbetar med värderingsövningar och gruppdiskussioner om sexuell läggning och frågor som eleverna själva vill diskutera. Informera om händelser i världen ex Pride. Att vi i Sverige accepterar grundläggande mänskliga rättigheter. Personalen visar öppenhet och tolerans i samtal, diskussioner och handling.

Kränkande behandling

Mål: Ingen elev på skolan ska bli retad, knuffad, mobbad eller på annat sätt kränkt.

Metoder att nå målet:

Alla klasser har lektioner där dessa saker tas upp. Skola och fritids har kontinuerliga samtal om bland annat gruppsytryck och bland de yngre barnen samtal kring varför det är så viktigt att alla får vara med och leka. Eleverna får även arbeta med olika grupparbeten som utvecklar förståelsen av demokratiska värden. Filmer och olika övningar används för att belysa de problem som kan finnas. Tema Trygghet och omtanke genomförs i början av varje termin. Dramaövningar och rollspel används för att lära sig att våga bli sedd och skapa förståelse. Årskurs 4 åker på gemensam klassresa som är uppbyggd kring olika samarbetsövningar. Detta för att skapa en trygghet och positiv skolstart på mellanstadiet.

Ålder

Mål: Alla elever ska känna att de respekteras av all personalen på skolan.

Metoder att nå målet:

Alla elever har möjligheter att påverka och ta del av skolfrågor genom klassråd i den egna klassen. De frågor rörande elevernas skoldag drivs sedan vidare genom klassens elevrådsrepresentant från klassen. Elevrådet träffas en gång i månaden tillsammans med representant från skolledningen. EFE, elever för elever, träffas också en gång i månaden tillsammans med skolledningen där ett mer främjande arbete bedrivs. Trygghetsteamet arbetar förebyggande och främjande mot kränkningar, diskriminering och utanförskap mellan elever på skolan.

Att förebygga

Alla arbetslag har vuxna ute på skolgården som observerar barnen under dagen och rapporterar

på arbetslagsmötet varje vecka om det förekommer kränkningar bland eleverna. Fritidspersonalen har ett ökat rastvaktsuppdrag med ca 200 minuter varje vecka samt att det erbjuds en styrd aktivitet under lunchrasterna. Den kontinuerliga utevistelsen hos personalen gör att de kan se mönster/signaler om utanförskap, dåligt uppträdande, ojust beteende osv som därmed kan stävjas i ett tidigt skede. Trygghetsteamet har möten varje vecka, och arbetar systematiskt med alla inkomna ärenden som även noggrant följs upp och dokumenteras.

Lärande och utveckling sker sällan på egen hand utan blir möjligt tillsammans med andra. Känslan och atmosfären i vår verksamhet präglas av samspel mellan alla – elever och vuxna. Ett samspel där våra värderingar som förebilder för varandra kommer till uttryck i hur vi förhåller oss till och behandlar varandra med respekt.

I klassrummet arbetar vi för att skolans värdegrund ska genomsyra allt arbete vi gör. Värdegrunden ska vara ett självklart element i alla årskurser. Utifrån erfarenheter är det viktigt att skolpersonal delar upp grupperna, i hur barnen ska arbeta, matsalsplacering, sitta på bussen vid utflykt samt gå med handkompis. Allt för att skapa trygghet och tillhörighet. Ingen ska bli sist vald, som man brukar säga. Det är samtidigt viktigt att variera dessa grupper så att alla känner en trygghet med alla.

Genom att pedagogerna är tillsammans med barnen en stor del av dagen lär de känna varje barns och elevs behov och intressen, kan föra samtal, följa upp samt säkerställa ett relevant innehåll i vardagen. På samma sätt skapar vår värdegrund med tydliga förhållningssätt mot varandra, möjligheter för var och en att verka under bästa tänkbara former samtidigt som den inbjuder till dialog, samspel och gemenskap.

Skolledningen ansvarar för att personalen är bekant med innehållet och arbetar efter likabehandlingsplanen. Planen finns gemensamt på Google Drive för personalen samt för vårdnadshavare på SchoolSoft och hemsidan. Lektioner används för information och arbete med planen. Pedagogerna håller återkommande samtal om etik, moral, människors värde, jämställdhet, relationer och demokrati inom ramen för kursplanen i svenska, religion och samhällskunskap. En stor del av samtalen på fritids inbegriper skolans värdegrund.

I fritidsverksamheten förekommer dagligen samtal om hur man är en bra kompis, hur man skaffar sig kompisar och behåller dem, hur man pratar till varandra på ett bra sätt osv. För att skapa ett bra socialt samspel stöttar personalen elever i olika situationer. Skolan arbetar aktivt med konflikthantering. I förskoleklasserna och i åk 4 arbetar vi extra mycket med dynamiken med tanke på att eleverna kommer från olika förskolor och klasser/skolor.

Eleverna får en möjlighet att lära känna nya kamrater, en chans att kliva in i en annan roll än den de kanske är fast i. Åk 4 åker på en gemensam skolresa till Vässarö, under tre dagar får de lära sig gruppdynamiska övningar som skapar trygghet och gemenskap inför kommande år på mellanstadiet.

För att få alla elever som en del i gemenskapen arbetar vi med skolans Trygghet och omtanke-tema de första veckorna i augusti. Detta upplever vi på det stora hela ger goda resultat och vi kan se att det är positivt för eleverna och klassen som helhet.

Under höstens första veckor aktualiseras skolans regler och värdegrund. Tydlighet, struktur, ordning och reda skapar trygghet för alla elever. Vårdnadshavare ska ta del av skolans regler och värdegrund samt de förväntningar vi har på varandra. Samarbetsövningar som skapar vi-känsla och trygga grupper ingår som ett led i att förebygga dåligt uppträdande och att vara okamratlig. För att skapa trygghet för barnen på fritids har varje avdelning en aktivitetstavla där alla tydligt kan se vad som händer under dagen och veckan. Alla pedagoger har egna ansvarsområden på fritids som de skriver pedagogiska planeringar för, dessa är kopplade till Lgr11 med syfte och mål.

Enhetens värdegrund, skolans regler och konsekvensstegen ska finnas uppsatt i alla klassrum och fritidsavdelningar. Innehållet i konsekvensstegen ska vara känd för alla elever och vårdnadshavare. Alla vuxna ingriper omedelbart vid dåligt uppträdande, otrevligt språkbruk, konflikter eller skojbråk. Vi lyfter fram elever som visar goda exempel. Majoriteten av våra elever ger dagligen exempel på trevligt uppträdande och gott kamratskap.

Trygghetsteamet består av pedagoger, skolkurator och skolsköterska som träffas kontinuerligt. EFE-gruppen (Elever för Elever) består av pedagoger och elever som träffas kontinuerligt. Gruppens syfte är att organisera aktiviteter som skapar en god stämning på skolan, fri från dåligt uppträdande, kränkningar och trakasserier. Alla vuxna har rastansvar efter ett utarbetat schema. Idrottslärarna eller annan vuxen finns med i eller utanför elevernas omklädningsrum för lågstadieelever.

Skolan har ett elevhälsoteam där rektor, biträdande rektor, skolsjuksköterska, kurator, psykolog och specialpedagoger ingår och träffas regelbundet.

Arbetslagen har en återkommande punkt på dagordningen som heter elevhälsa. Där tas frågor upp rörande kränkande behandling. Trivsel, kamratskap och individuell social utveckling finns med som stående punkt vid utvecklingssamtal och hälsosamtal. Vi vill bland annat utveckla sin förmåga att:

- Hävda sin mening
- Kunna säga nej
- Fatta egna beslut
- Lösa problem konstruktivt

- Utveckla och stärka självkänslan
  - Ta ansvar och visa respekt
  - Utveckla empati
  - Stärka sin självkänedom
- Våga, Vilja, Växa!

Skolnivå

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på skolnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling presenteras på höstterminen	Klassansvarig pedagog	September månad
Gemensam skolresa för åk 4. Nya klasser hjälps att skapa en vi-känsla	Rektor och undervisande pedagoger i åk 4	September månad
Alla klasser har klassråd	Undervisande pedagog/fritidspedagog	Varannan vecka
Väl fungerande rastvaktsschema	Biträdande rektor	Löpande
Elevhälsa är en stående punkt på arbetslagsmöten	Arbetslaget	Veckovis
Elevhälsoteamsmöten (EHT) enligt inarbetad rutin	Rektor	Veckovis
Pedagogisk lunch möjliggör samtal och att lyssna in stämningar i elevgruppen	Pedagoger	Varje dag
Elevrådet är ett forum för att lyfta den psykosociala miljön	Rektor	Månadsvis

Fritidsmöten ger möjlighet att belysa situationen på fritidshem och hemvist	Fritidspersonal	Varje vecka
Dialog, samtal, reflektion och observation är återkommande inslag i den dagliga pedagogiska verksamheten	Pedagoger	Varje vecka
Skolrådet är ett forum för samverkan med hemmet och delaktighet i arbetet med	Rektor	4 tillfällen/läsår

likabehandlingsplanen		
Temadag	Pedagoger	Varje termin
Elevenkät angående trygghet och trivsel	Pedagoger	Under hösten

Klassnivå

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på klassnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Klassråd ger möjlighet för eleverna att lyfta tankar kring situationen på skolan	Pedagoger	Varannan vecka
Tydliggöra och delaktiggöra eleverna i arbetet med skolans gemensamma regler	Pedagoger	Löpande
I skolsamverkan och på fritidshemmen jobbar fritidspersonalen både praktiskt och teoretiskt med värdegrunden	Pedagoger	Löpande

Individnivå

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på individnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Alla på skolan som bevittnar att någon brutit mot likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling ingriper och för detta vidare enligt handlingsplanen	Pedagoger, elever och all annan personal	Omedelbart vid behov

Pedagogiska samtal med elever i det dagliga arbetet varje vecka ger möjlighet till förtrolighet	Pedagoger	Varje dag
Skolsköterska, kurator och skolpsykolog på plats i skolan ger möjlighet till kontakttagande	Elever/skolsköterska/ kurator/skolpsykolog	Vid behov
Samtal vid incidenter	Trygghetsteamet	Omedelbart vid behov
Upprättande av åtgärdsplan vid behov av detta	Trygghetsteamet/EHT/rektor	Vid behov

Varningssignaler att uppmärksamma hos barn och elever.

Dessa tecken kan naturligtvis bero på andra orsaker, men de motiverar kontakt mellan skola och vårdnadshavare:

Eleven är ofta nedstämd/ledsen

- Tystlåten
- Ofta upplevd fysisk smärta (huvudvärk, magont etc.)
- Brist på sociala kontakter (kamrater och vuxna)
- Kommer hem med tecken på att ha varit fysiskt utsatt (blåmärken, trasiga kläder etc.)
- Ovilja att prata om skolan
- Låg eller ingen initiativförmåga/handlingskraft
- Uttrycker en låg självkänsla
- Verbalt uttrycker sin känsla av otillräcklighet
- Slutar delta i gemenskapen
- Låg närvaro i skolan
- Utåtagerande hemma, men ”lugn” i skolan
- Personlighetsförändringar

Före och efter elevrådet ska varje klass genomföra klassråd. Elevrådet som består av rektor eller bitr. rektor, husmor och elever har en återkommande punkt på dagordningen som tar upp förebyggande arbete mot dåligt uppträdande, kränkningar och utanförskap på skolan.

Elevhälsoteamet som består av rektor eller bitr. rektor, skolpsykolog, kurator, skolsköterska samt specialpedagoger träffas varje vecka.

Att upptäcka

- Vårdnadshavare, elever och skolans personal har kunskap om att de i första hand ska rapportera till berörd klasslärare och berörda vårdnadshavare så snart någon form av kränkande behandling upptäcks.
- Vid kränkning, utanförskap ska anmälan göras till Trygghetsteamet, rektor eller bitr. rektor.
- Rastansvarig eller annan personal som bevittnat en händelse har skyldighet att rapportera till klasslärare.
- Elever ska ha möjlighet att anmäla anonymt, en läsbar brevlåda finns som töms regelbundet av pedagoger i EFE-gruppen.???
- Elevenkäter utvärderas och åtgärdas, i första hand sker detta i den egna klassen.
- Om en elev upplever sig utsatt vid upprepade tillfällen ska detta rapporteras omgående till rektor eller bitr. rektor och trygghetsteamet.

Handlingsplan vid kränkning av elev

Vid förekomst av trakasserier eller kränkande behandling använder skolan en handlingsplan som konkret återger vad som behöver göras i varje situation. Denna är till stöd för personal och elever då det förekommer en situation där skolan behöver ingripa.

Handlingsplan inom klassens ram

1. Kränkt elev eller annan som bevittnat en kränkande handling tar kontakt med klassläraren eller annan vuxen så fort som möjligt efter det att kränkningen har ägt rum. Eleven redogör för vem/vilka som handlat kränkande. Här kan EFE brevlådan användas. Även elev som kränkt och skäms över sitt handlande kan lägga en lapp i lådan eller gå till en vuxen.
2. Inblandade elever/vuxna kallas till samtal omedelbart. Ansvarig vuxen har samtal med alla inblandade samtidigt. Var och en får – utan att bli avbruten av den/de andra – berätta sin version av vad som hänt.
3. När alla inblandade och den vuxne fått en bild av vad som hänt, samtalar man om hur man går vidare. För att utveckla de inblandades sociala kompetenser försöker man också hitta ett bättre sätt att reagera på om man hamnar i en liknande situation igen.
4. Samtalet avslutas. Om det känns bra och rätt för de inblandade kan de ta varandra i hand. Detta får dock aldrig vara ett krav.
5. Samtalet dokumenteras.
6. Vårdnadshavare informeras om händelsen.
7. Uppföljning av pedagogerna ca en vecka senare.
8. Om eleven trots samtal blir kränkt igen av samma elev/vuxen kopplas Trygghetsteamet in.

Trygghetsteamets handlingsplan

Misstanke om kränkande behandling anmäls av elev, personal, vårdnadshavare eller annan vuxen till Trygghetsteamet. Rektor och biträdande rektor samt klasslärare informeras. Skolan svarar för att uppgiftslämnaren förblir anonym.

1. Den utsatta eleven kallas till samtal. Två personer från Trygghetsteamet leder samtalet samt dokumenterar de beskrivna händelserna. Det är viktigt att få fram konkreta händelser, tid och plats samt namn på eventuella vittnen. Finns det elever/ vuxna som bevittnat händelserna, kallas även de till enskilda samtal. Tid för ett uppföljningssamtal med den utsatta eleven bestäms och genomförs senast en vecka efter första samtalet.
2. Förövaren träffar två personer från trygghetsteamet. Eleven ska inte veta om att samtalet ska äga rum. Under samtalet uppmuntras eleven själv att berätta vad som hänt. Därefter klargörs att kränkningen omedelbart måste upphöra. Eleven får komma med förslag på hur han/hon kan ställa allt tillrätta igen. Samtalet dokumenteras. Tid för ett uppföljningssamtal bokas in veckan efter, där eleven får berätta hur den gångna veckan varit. (Hänsyn tas till varje elev och elevens ålder). Åtgärdsplan skrivs.
3. Vårdnadshavare till den utsatta eleven informeras snarast om vad som hänt, och att representanter från trygghetsteamet arbetar vidare.
4. Vårdnadshavare till förövaren informeras direkt efter det första samtalet.
5. Inblandade elever hålls under uppsikt och får extra stöd av vuxna.
6. 2-3 veckor efter det första uppföljningssamtalet genomförs ännu ett enskilt samtal med den elev som kränkts respektive kränkt.
7. Uppföljning görs kontinuerligt tills risk för fortsatt kränkning inte längre finns.
8. I grova fall av återkommande kränkningar och där beteendet trots flera försök att bryta det enligt Planen mot kränkande behandling inte är framgångsrika kompletteras åtgärder vid behov av inkoppling av sociala myndigheter och vid behov kan polisanmälan ske.
9. Huvudman informeras skriftligen.
Vårdnadshavare och klasslärare till inblandade elever informeras om det aktuella läget. Vid behov kallas vårdnadshavare till möte.
10. Fallet avslutas.
11. Återkoppling efter ca fyra veckor.

*Alla tillfällen då samtal med elev/vårdnadshavare skett dokumenteras skriftligt.
Dokumentationen lämnas till Rektor när fallet är avslutat.*

Handlingsplan vid vuxens kränkande av elev

Om en vuxen kränker en elev på skolan går ärendet direkt över till rektor. Rektor, med stöd av skolledning, handlägger ärendet vidare enligt följande plan:

1. Någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppmärksammas. Eleven kontaktar lärare, vårdnadshavare eller rektor. Om det är lärare eller vårdnadshavare som får informationen kontaktas rektor.
2. Rektor kontaktar skyndsamt berörd elev för samtal kring händelsen. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och åtgärder. Protokoll som förs vid mötet ska innehålla datum för uppföljning. All ny information kompletteras skriftligt i rapporten som finns hos rektor.
3. Rektor kontaktar berörd personal för samtal kring händelsen. Vid behov deltar övrig skolledning eller annan person som bör kallas. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och åtgärder. Protokoll som förs vid detta möte ska innehålla datum för uppföljning. Vårdnadshavare kontaktas och deltar vid behov.
4. Uppföljningar ska ske vid minst två tillfällen enskilt med berörda parter för att försäkra sig om att diskriminering/kränkande behandling har upphört. Avslutat ärende noteras i rapporten.
5. Vid fortsatt kränkande behandling eller upprepade incidenter kontaktas rektor/skolledning omedelbart. Samtal sker kring vilka åtgärder som bör vidtas för att den kränkande behandlingen ska upphöra.

Om det är rektor som diskriminerar, trakasserar eller kränker någon elev kontaktar lärare eller vårdnadshavare BOF (Bildnings- och omsorgsförvaltningen) i Danderyds kommun.

Handlingsplan vid övriga händelser

- Alla anmälningar ska tas på allvar.
- Vid mindre felsteg i ”stridens hetta” brukar det räcka med att klassläraren pratar med den elev som har gjort sig skyldig till handlingen och gör klart att detta inte får förekomma. Eleven ska få veta vilka konsekvenser felsteg får (konsekvensstegen).
- Åtgärder som vidtas ska alltid dokumenteras, följas upp och utvärderas.
- Händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa, ska också rapporteras till Arbetsmiljöverket inom 24 timmar. Rektor ansvarar för rapporten.
- Vid misstanke om att elev far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd ska anmälas till socialtjänsten. Anmälan kan initieras av vem som helst i personalen men rektor eller kurator hanterar kontakten med socialtjänsten.

Utbilda

- Planen mot kränkande behandling revideras varje år. Information till personal sker vid skolstart. Under läsåret aktualiseras innehållet vid personalmöten, pedagogiska samtal, arbetslagsmöten, elevråd etc.
- Utbildning sker i form av information, föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyte i samband med studiedagar, arbetslagsmöten etc.
- Det är av särskild vikt att representanterna är duktiga samtalsledare. Gruppen ska få kontinuerlig utbildning i frågor som rör kränkande behandling.

Informera

- Planen mot kränkande behandling finns på skolans hemsida, SchoolSoft och i Aktuella pärmen på Google Drive.
- Information om arbetet mot kränkande behandling ges till nya elever och vårdnadshavare och i samband med föräldramöten och utvecklingssamtal.
- Informationsbroschyr med förväntningar på elever, vårdnadshavare och respektive skola delas ut vid första föräldramötet.
- Trygghetsteamet presenterar sig för alla klasser varje år.
- Skolans värdegrund och klassens regler finns uppsatta i varje klassrum.
- Fritidshemmets regler som barn och personal kommit fram till gemensamt, finns uppsatta på varje fritidsavdelning.

Lagar och regleringar

Följande lagar och regleringar styr skolans uppdrag i arbete med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Skollagen 6 kap

7§ Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som är tänkta att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

9§ En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Lgr11

.....Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (SoL)

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap 1§ i SOL (2001:453). Detta gäller både skolmyndigheten och alla anställda hos skolmyndigheten.

Brottsbalken(BrB)

Strafflagarna i brottsbalken gäller även skolan. Här kan det istället handla om: misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande, hets mot folkgrupp.

Barn- och elevskyddslagen

Denna lag säger att skolan ska bedriva ett målinriktat arbete med att främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering samt motverka annan kränkande behandling.

FN:s Barnkonvention

FN:s barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet; barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.

Stöd och hjälpinstanser

Barnens hjälptelefon (Bris) 116111

Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

Barn och elevombudet BEO 08-586 080 00

Till BEO kan du vända dig om du känner dig kränkt eller illa behandlad på skolan eller fritids. De vuxna på skolan måste göra något så fort de får veta att du råkar illa ut, men om det inte sker eller om det ändå inte blir bättre kan du vända dig till BEO. www.skolinspektionen.se/beo

Rädda barnens föräldratelefon 020-786 786

Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se